

Brüssel, 13.10.2021
COM(2021) 631 final

2021/0325 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2018/1994, millega antakse Horvaatiale luba võtta erimeede, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artikli 26 lõike 1 punktist a ja artiklist 168

SELETUSKIRI

Vastavalt 28. novembri 2006. aasta direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi)¹ (edaspidi „käibemaksudirektiiv“) artikli 395 lõikele 1 võib nõukogu ühehäälselt komisjoni ettepaneku põhjal anda igale liikmesriigile loa võtta erimeetmeid kõnealuse direktiivi sätetest erandite tegemiseks, et lihtsustada käibemaksu kogumise menetlust või hoida ära teatavat maksudest kõrvalehoidmist või maksustamise vältimist.

Kirjas, mille komisjon registreeris 31. märtsil 2021, taotles Horvaatia käibemaksudirektiivi artikli 26 lõike 1 punktist a ja artiklist 168 tehtud erandi kehtivuse pikendamist, et jätkuvalt piirata sõiduautode ostmisel ja liisimisel, sealhulgas kõigi nendega seoses tarnitud kaupade ja osutatud teenuste ostmisel tasutud sisendkäibemaksu mahaarvamise õigust. Koos pikendustaotlusega esitas Horvaatia aruande, mis sisaldab mahaarvamise õiguse piiramiseks ettenähtud protsendimäära läbivaatamist.

Käibemaksudirektiivi artikli 395 lõike 2 kohaselt teavitas komisjon 22. aprilli 2021. aasta kirjas teisi liikmesriike Horvaatia taotlusest. Komisjon teatas 23. aprilli 2021. aasta kirjas Horvaatiale, et tal on taotluse hindamiseks kogu vajalik teave.

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Käibemaksudirektiivi artiklis 168 on sätestatud, et maksukohustuslasel on õigus arvata maha selliste ostude eest tasumisele kuuluv käibemaks, mida tehakse maksustatavate tehingute tarbeks. Käibemaksudirektiivi artikli 168a lõikega 1 on ette nähtud, et maksukohustuslase ettevõtte vara hulka kuuluva kinnisasja kasutamisel nii ettevõtte tegevuse kui ka muul kui ettevõtluse eesmärgil tohib kõnealuse kinnisasjaga seotud käibemaksu maha arvata üksnes selles ulatuses, milles kinnisasja kasutatakse maksukohustuslase ettevõtte tegevuse eesmärgil. Käibemaksudirektiivi artikli 168a lõike 2 kohaselt võivad liikmesriigid neile sobival viisil kohaldada seda sätet ka muude ettevõtte vara hulka kuuluvate kaupadega seotud kulude suhtes. Sama direktiivi artikli 26 lõike 1 punktiga a on ette nähtud, et ettevõtte vara hulka kuuluvate kaupade kasutamist isiklikuks tarbeks tuleb käsitada tasu eest teenuste osutamisenä, kui nendelt kaupadelt oli käibemaks mahaarvatav. Kõnealuse süsteemi kohaselt on lubatud isikliku kasutuse eest esialgselt mahaarvatud käibemaksu tagastamine.

Sõiduautode puhul on kõnealust süsteemi keeruline kohaldada peamiselt seetõttu, et raske on teha kindlaks sõiduki isiklikuks tarbeks ja ettevõtluse tarbeks kasutamise osakaalu. Aruannete koostamine ja kontrollimine on lisakoormus nii ettevõtjatele kui ka maksuhalduritele.

Vastavalt käibemaksudirektiivi artiklile 395 võivad liikmesriigid kohaldada meetmeid, millega tehakse erand käibemaksudirektiivi sätetest, et lihtsustada käibemaksu kogumise menetlust või hoida ära teatavat maksudest kõrvalehoidmist või maksustamise vältimist, kui nõukogu on neile andnud loa.

Horvaatial on praegu nõukogu rakendusotsuse (EL) 2018/1994² alusel lubatud piirata teatavate sõiduautode ostmisel ja liisimisel, sealhulgas kõigi nendega seoses tarnitud kaupade ja osutatud teenuste ostmisel tasutud käibemaksu mahaarvamise õigust 50 % määraga, kui neid sõidukeid ei kasutata üksnes ettevõtluse eesmärgil. See erimeede vabastab maksukohustuslased ka kohustusest käsitada selliste sõiduautode muul kui ettevõtluse

¹ ELT L 347, 11.12.2006, lk 1.

² Nõukogu 11. detsembri 2018. aasta rakendusotsus (EL) 2018/1994, millega antakse Horvaatiale luba võtta erimeede, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artikli 26 lõike 1 punktist a ja artiklist 168 (OJ L 320, 17.12.2018, lk 35–36).

eesmärgil kasutamist teenuste osutamiseks. Meetmega hõlmatud sõidua autod on reisijateveoks ettenähtud mootorsõidukid, millel on lisaks juhiistmele maksimaalselt kaheksa istekohta. Teatavate eritegevuste jaoks kasutatavad sõidua autod jäetakse mahaarvamise õiguse pii rangu kohaldamisalast välja ning neid käsitletakse tavanormide alusel. See kehtib sõidukite suhtes, mida kasutatakse juhtide koolitamiseks, sõidukite katsetamiseks, remonditeenusteks, reisijate- ja kaubaveoga seotud majandustegevuseks, rentimiseks või surnute transportimiseks, samuti edasimüügiks ostetud sõidukite suhtes. Nõukogu rakendusotsus (EL) 2018/1994 kehtib kuni 31. detsembrini 2021.

Horvaatia praegune taotlus pikendada veel kord erimeetme kehtivust põhineb samadel põhjendustel, mis esitati eelmises taotluses. Taotlusele on lisatud aruanne, mis sisaldab mahaarvamise õiguse piirmäära läbivaatamist, nagu on nõutud nõukogu rakendusotsuse (EL) 2018/1994 artikli 6 kolmandas lõigus. Horvaatia arvates kehtivad erimeetme kohaldamise tingimused endiselt ja praegu kohaldatav sisendkäibemaksu mahaarvamise 50 % piirmäär on jätkuvalt kõige asjakohasem.

Horvaatia selgitas, et nii maksukohustuslaste kui ka maksuhaldurite esitatud andmete põhjal kasutatakse ettevõtte vara hulka kuuluvaid sõidua autosid isiklikuks tarbeks jätkuvalt keskmiselt 50 % ulatuses. Sellega seoses esitas Horvaatia kaks 2021. aasta alguses korraldatud uuringut ettevõtluse ja isiklikuks tarbeks kasutatavate sõidua autode kasutamise kohta, millest selgus, et sisendkäibemaksu mahaarvamise õiguse suhtes 50 % määra kehtestamine näib olevat endiselt realistlik.

Võttes arvesse erimeetme positiivset mõju nii maksukohustuslaste kui ka maksuhaldurite halduskoormusele, tehakse ettepanek lubada pikendada praeguse erandi kehtivust. Luba peaks olema taas kord ajaliselt piiratud ning kehtima 31. detsembrini 2024, et oleks võimalik läbi vaadata erandit tegeva meetme vajalikkus ja tulemuslikkus ning erandi aluseks olev jaotusmäär ettevõtluse ja muul kui ettevõtluse eesmärgil kasutamise vahel. Mis tahes võimalikule pikendustaotlusele tuleks lisada aruanne, mis sisaldab kohaldatud protsendimäära läbivaatamist, ning see tuleks saata komisjonile 31. märtsiks 2024.

Kuna Horvaatia otsustas käibemaksudirektiivi artikli 168a lõike 2 alusel kohaldada käibemaksudirektiivi artikli 168a lõiget 1 ettevõtte vara hulka kuuluva muu majandusvara kui kinnisasja suhtes, tuleks täielikkuse huvides lisada viide kõnealuse direktiivi artiklile 168a nõukogu rakendusotsuse (EL) 2018/1994 pealkirja ja artiklisse 1.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Sarnased erandid seoses mahaarvamise õigusega on tehtud ka teistele liikmesriikidele (Eesti,³ Ungari,⁴ Läti,⁵ Poola,⁶ Itaalia⁷ ja Rumeenia⁸).

³ Nõukogu 10. oktoobri 2017. aasta rakendusotsus (EL) 2017/1854, millega muudetakse rakendusotsust 2014/797/EL, millega lubatakse Eesti Vabariigil kehtestada meede, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artikli 26 lõike 1 punktist a ning artiklitest 168 ja 168a (ELT L 265, 14.10.2017, lk 17), kehtis kuni 31. detsembrini 2020.

⁴ Nõukogu 2. oktoobri 2018. aasta rakendusotsus (EL) 2018/1493, millega antakse Ungarile luba võtta erimeede, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artikli 26 lõike 1 punktist a ning artiklitest 168 ja 168a (ELT L 252, 8.10.2018, lk 44–46).

⁵ Nõukogu 4. detsembri 2018. aasta rakendusotsus (EL) 2018/1921, millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2015/2429, mille kohaselt lubatakse Lätile kohaldada erimeedet, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artikli 26 lõike 1 punktist a ning artiklitest 168 ja 168a (ELT L 311, 7.12.2018, lk 36–37).

⁶ Nõukogu 24. septembri 2019. aasta rakendusotsus (EL) 2019/1594, millega muudetakse rakendusotsust 2013/805/EL, millega lubatakse Poola Vabariigil kohaldada meetmeid, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artikli 26 lõike 1 punktist a ja artiklist 168 (ELT L 248, 27.9.2019, lk 71–72).

Käibemaksudirektiivi artikliga 176 on ette nähtud, et nõukogu määrab kindlaks kulud, millelt käibemaksu maha ei arvata. Kuni selliste kulude kindlaksmääramiseni lubatakse liikmesriikidel säilitada 1. jaanuaril 1979 kehtinud erandid. Seepärast kehtivad mitmed senist olukorda säilitavad sätted, millega piiratakse õigust arvata maha sõiduautodega seotud käibemaksu.

Hoolimata varasematest algatustest kehtestada õigusnormid selle kohta, milliste kulukategooriate korral võib mahaarvamissoigust piirata,⁹ on selline erand asjakohane seni, kuni kõnealused õigusnormid ELi tasandil ühtlustatakse.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Käibemaksudirektiivi artikkel 395.

• Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Võttes arvesse käibemaksudirektiivi sätet, millel ettepanek põhineb, kuulub ettepanek Euroopa Liidu ainupädevusse. Subsidiaarsuse põhimõtet seepärast ei kohaldata.

• Proportsionaalsus

Otsus puudutab liikmesriigile tema enda taotlusel antud luba ja sellega ei määrata kohustusi.

Erandi piiratud ulatust arvestades on erimeede kooskõlas taotletava eesmärgiga – lihtsustada käibemaksu kogumise menetlust ja hoida ära teatavat maksudest kõrvalehoidmist või maksustamise vältimist. Võttes arvesse võimalust, et ettevõtted võivad oma kohustusi aladeklareerida, ning koormust, mis maksuhaldurite jaoks tekib läbisõiduandmete kontrollimisega, oleks 50 % piiranguga võimalik lihtsustada käibemaksu kogumist konkreetses sektoris.

• Vahendi valik

Kavandatav vahend: nõukogu rakendusotsus.

Käibemaksudirektiivi artikli 395 kohaselt on erandi tegemine ühistest käibemaksusätetest võimalik vaid komisjoni ettepaneku põhjal nõukogus ühehäälselt antud loa alusel. Nõukogu rakendusotsus on kõige sobivam õigusakt, kuna selle saab adresseerida ühele liikmesriigile.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

• Konsulteerimine sidusrühmadega

Käesolev ettepanek põhineb Horvaatia esitatud taotlusel ja käsitleb ainult kõnealust liikmesriiki.

⁷ Nõukogu 5. detsembri 2019. aasta rakendusotsus (EL) 2019/2138, millega muudetakse otsust 2007/441/EÜ, millega lubatakse Itaalia Vabariigil kohaldada meetmeid, millega tehakse erand ühist käibemaksusüsteemi käsitleva direktiivi 2006/112/EÜ artikli 26 lõike 1 punktist a ja artiklist 168 (ELT L 324, 13.12.2019, lk 7–8).

⁸ Nõukogu 4. septembri 2020. aasta rakendusotsus (EL) 2020/1262, millega muudetakse rakendusotsust 2012/232/EL, millega lubatakse Rumeenial kohaldada meetmeid, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artikli 26 lõike 1 punktist a ja artiklist 168 (ELT L 296, 10.9.2020, lk 6).

⁹ KOM(2004) 728 lõplik – ettepanek: nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 77/388/EMÜ käibemaksukohustuse lihtsustamiseks (ELT C 24, 29.1.2005, lk 10), tagasi võetud 21. mail 2014 (ELT C 153, 21.5.2014, lk 3).

Välisekspertide arvamusi ei olnud vaja kasutada.

- **Mõjuhinnang**

Ettepaneku eesmärk on lihtsustada maksukogumismenetlust, kõrvaldades maksukohustuslaste kohustuse pidada arvestust teatavate sõiduautode isiklikuks tarbeks kasutamise üle, ja hoida samal ajal ära käibemaksust kõrvalehoidmist, mida võidakse teha ebaõige arvepidamise kaudu. Seega võib sellel olla positiivne mõju nii ettevõtjatele kui ka maksuhalduritele. Horvaatia peab kõnealust lahendust sobivaks meetmeks ning see on võrreldav muude kehtinud ja kehtivate eranditega.

4. MÕJU EELARVELE

Erandit tegev meede ei mõjuta oluliselt lõpptarbimise etapis kogutava maksutulu kogusummat ega mõjuta ebasoodsalt käibemaksust tulenevaid liidu omavahendeid.

5. MUU TEAVE

Ettepanek on ajaliselt piiratud ja sisaldab aegumisklauslit, mille tähtpäevaks on 31. detsember 2024.

Kui Horvaatia peab vajalikuks erimeetme kehtivuse pikendamist pärast 2024. aastat, tuleks komisjonile hiljemalt 31. märtsiks 2024 esitada koos pikendustaotlusega protsendimäära läbivaatamise aruanne.

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2018/1994, millega antakse Horvaatiale luba võtta erimeede, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artikli 26 lõike 1 punktist a ja artiklist 168

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 28. novembri 2006. aasta direktiivi 2006/112/EÜ, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi,¹ eriti selle artikli 395 lõike 1 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Direktiivi 2006/112/EÜ artiklitega 168 ja 168a on ette nähtud, et maksukohustuslasel on õigus arvata maha selliste kaupade ja teenuste eest tasumisele kuuluv käibemaks, mida ta kasutab maksustatavate tehingute tarbeks. Kõnealuse direktiivi artikli 26 lõike 1 punktis a nõutakse käibemaksu arvestamist, kui ettevõtte vara kasutatakse maksukohustuslase või tema töötajate isiklikuks tarbeks või üldisemalt muul kui ettevõtluse eesmärgil.
- (2) Nõukogu rakendusotsusega (EL) 2018/1994² lubati Horvaatial kuni 31. detsembrini 2021 piirata 50 % määraga õigust arvata maha selliste sõiduautode ostmisel ja liisimisel, sealhulgas kõigi nendega seoses tarnitud kaupade ja osutatud teenuste ostmisel tasutud käibemaks, millel on lisaks juhiistmele maksimaalselt kaheksa istekohta, kui neid sõidukeid ei kasutata üksnes ettevõtluse eesmärgil. Selle loaga vabastati maksukohustuslased ka kohustusest käsitada selliste sõiduautode kasutamist muul kui ettevõtluse eesmärgil teenuste osutamisenä.
- (3) Kirjas, mille komisjon registreeris 31. märtsil 2021, taotles Horvaatia luba jätkata selle erimeetme kohaldamist, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ artikli 26 lõike 1 punktist a ja artiklist 168, et piirata mahaarvamisõigust teatavate sõiduautodega seotud kulude suhtes, kui neid sõidukeid ei kasutata üksnes ettevõtluse eesmärgil (edaspidi „taotlus“).
- (4) Horvaatia kohaldab direktiivi 2006/112/EÜ artikli 168a lõike 2 alusel kõnealuse direktiivi artikli 168a lõiget 1 muude ettevõtte vara hulka kuuluvate kaupadega seotud kulude käibemaksuga maksustamisel. Seega oleks nõukogu rakendusotsus (EL) 2018/1994 pidanud sisaldama viidet direktiivi 2006/112/EÜ artiklile 168a.
- (5) Komisjon teavitas direktiivi 2006/112/EÜ artikli 395 lõike 2 teise lõigu kohaselt 22. aprilli 2021. aasta kirjas teisi liikmesriike Horvaatia taotlusest. Komisjon teatas

¹ ELT L 347, 11.12.2006, lk 1.

² Nõukogu 11. detsembri 2018. aasta rakendusotsus (EL) 2018/1994, millega antakse Horvaatiale luba võtta erimeede, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artikli 26 lõike 1 punktist a ja artiklist 168 (OJ L 320, 17.12.2018, lk 35–36).

23. aprilli 2021. aasta kirjas Horvaatiale, et tal on taotluse hindamiseks kogu vajalik teave.

- (6) Kooskõlas rakendusotsuse (EL) 2018/1994 artikli 6 kolmanda lõiguga esitas Horvaatia aruande, mis sisaldab mahaarvamisoiguse piiramiseks kehtestatud protsendimäära läbivaatamist. Praegu olemasoleva teabe alusel kinnitas Horvaatia, et 50 % piirang on endiselt põhjendatud ja jätkuvalt sobiv.
- (7) Võttes arvesse erimeetme positiivset mõju nii maksumaksjate kui ka maksuhaldurite halduskoormusele, tuleks Horvaatial lubada jätkata erimeetme kohaldamist. Erimeetme kehtivust tuleks pikendada tähtajaliselt kuni 31. detsembrini 2024, et oleks võimalik hinnata selle tulemuslikkust ja protsendimäära sobivust.
- (8) Kui Horvaatia arvates on erimeetme kehtivust vaja veel kord pikendada, peaks ta esitama 31. märtsiks 2024 komisjonile pikendustaotluse koos aruandega, mis sisaldab kohaldatud protsendimäära läbivaatamist.
- (9) Erimeede ei mõjuta oluliselt lõpptarbimise etapis kogutava maksutulu kogusummat ega mõjuta ebasoodsalt käibemaksust tulenevaid liidu omavahendeid.
- (10) Seepärast tuleks rakendusotsust (EL) 2018/1994 vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Rakendusotsust (EL) 2018/1994 muudetakse järgmiselt:

1) pealkiri asendatakse järgmisega:

„Nõukogu rakendusotsus (EL) 2018/1994, 11. detsember 2018, millega antakse Horvaatiale luba võtta erimeede, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artikli 26 lõike 1 punktist a ning artiklitest 168 ja 168a“;

2) artikkel 1 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 1

Erandina direktiivi 2006/112/EÜ artiklitest 168 ja 168a antakse Horvaatiale luba piirata 50 % määraga õigust arvata maha käibemaks selliste sõiduautodega seotud kuludelt, mida ei kasutata üksnes ettevõtluse eesmärgil.“;

3) artikkel 6 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 6

Käesolevat otsust kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2019 kuni 31. detsembrini 2024.

Käesolevas otsuses sätestatud loa pikendamise taotlus tuleb esitada komisjonile 31. märtsiks 2024 koos artiklis 1 sätestatud protsendimäära läbivaatamise aruandega.“

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud Horvaatia Vabariigile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*